

Handläggare: Helena Gomér
Telefon: 08 508 31 938

Till
Kulturnämnden

KuN 2013-05-21
Nr 13

Folkbibliotek på Stockholms stadsmuseum

Genomförandebeslut.

Förvaltningens förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar att:

1. Gamla stans bibliotek flyttas till Stockholms stadsmuseum och ges en inriktning mot Stockholmslitteratur.
2. I avvaktan på att huvudförslaget vid Ryssgården kan förverkligas genomförs en provisorisk lösning med tillgängliga lokaler och längre öppethållande på Stockholms stadsmuseum.
3. Investeringskostnaden för biblioteksverksamhet i Stockholms stadsmuseum som beräknats uppgå till en engångskostnad av 1525 tkr, samt investeringsutgifter om 1175 tkr tas av de medel som kulturnämnden har erhållit inom ramen för Bibliotek i rörelse.

Sammanfattning

”En biblioteksverksamhet med stockholmsprofil bör etableras i samverkan med Stockholms stadsmuseum. Därför bör det övervägas att flytta verksamheten vid Gamla stans bibliotek till Slussen.”

2012 beslutade Kulturnämnden om en strukturplan för Stockholms stadsbibliotek 2012-2015. Denna plan ligger till grund för detta förslag till genomförandebeslut.

Gamla Stans bibliotek, som ligger i ett undanskymt läge en bit från de centrala stråken, har idag en kraftigt begränsad tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning. Byggnadens kulturhistoriska värde hindrar den ombyggnad som skulle krävas för god tillgänglighet, enligt statens normer och stadens högre

ambitioner. Därför föreslås biblioteket nu flyttas till Slussenområdet, där det profileras som ett bibliotek med fokus på Stockholm och Stockholms historia. På nätet finns sedan många år en välbesökt plats, Stockholmskällan, som drivs i samarbete mellan utbildningsförvaltningen, kulturförvaltningen och stadsarkivet. Genom att skapa en fysisk plats för stockholmsrelaterat material, framförallt från Stockholms stadsmuseum och Stockholms stadsbibliotek, stärks stadsmuseet och stadsbiblioteket som resurser och inspirationskällor för stockholmarnas starka intresse för sin stad. Det föreslagna läget vid Ryssgården gör biblioteket lättillgängligt för alla åldrar, alla stockholmare och övriga som besöker staden. Den centrala placeringen vid Slussen underlättar det spontana biblioteksbesöket, då det är en plats där många stockholmare rör sig och passerar. Placeringen i stadsmuseet gör att biblioteket fångar upp redan Stockholmsintresserade personer och kombinationen förväntas även locka nya besökare till såväl biblioteket som museet. Under planeringen av det nya biblioteket vid Ryssgården utvecklar bibliotekets och museets medarbetare ett gemensamt verksamhetskoncept genom att, tillsammans med användarna, praktiskt arbeta ihop verksamheterna i Stockholms stadsmuseum i en temporär lokal i Faktarummet. Antalet biblioteksbesökare antas mer än fördubblas. Det ger en lägre kostnad per besök, trots en något ökad kostnadsnivå.

Berit Svedberg
Kulturdirektör

Inga Lundén
Stadsbibliotekarie

Ann-Charlotte Backlund
Stadsantikvarie

Underlag för beslut

- Strukturplan för Stockholms stadsbibliotek 2012-2015 Dnr 1.1/1187/2012
- §32 Protokollsutdrag Strukturplan för Stockholms stadsbibliotek, daterad 2012-03-22
- Utveckling och upprustning av fastigheterna Stadsgården 1 och delar av Södermalm 6:38, Stockholms stadsmuseum. Reviderat utredningsbeslut, KUF Dnr 4.2/1567/2012

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningarna Stockholms stadsbibliotek och Stockholms stadsmuseum samt i samråd med Fastighetskontoret.

Bakgrund

I den gällande Strukturplanen för Stockholms stadsbibliotek 2012-2015 anges att man bör överväga att flytta verksamheten vid Gamla Stans bibliotek till Slussen och att en biblioteksverksamhet med stockholmsprofil bör etableras i samverkan med Stockholms stadsmuseum. Strukturplanen grundar sig i den av kommunfullmäktige fastställda biblioteksplanen, som fastslår att bibliotek ska ligga där stockholmarna rör sig, vilket exempelvis kan vara vid knutpunkter för kollektivtrafik. Planen fastslår också att bibliotek ska vara angelägna, tillgängliga, och effektiva.

Gamla Stans bibliotek ligger i ett undanskymt läge i Gamla Stan och har en begränsad användarskara. Besök och utlåning, såväl i faktiska tal som räknat per timme, har minskat under flera års tid. Byggnaden är långt ifrån tillgänglig. Statens tillgänglighetsnormer, enligt Handisam, och stadens än högre ambitioner, är inte möjliga att uppfylla på grund av byggnadens kulturhistoriska värde. Därför planeras nu för en flytt av Gamla Stans bibliotek till Slussenområdet, där det ska profileras som bibliotek med fokus på Stockholm och Stockholms historia. Gamla stans invånare, kommer på mycket kort avstånd att finna tillgång till full biblioteksservice - både vid Kulturhusets olika biblioteksverksamheter samt vid Medborgarplatsens bibliotek. Medborgarplatsen är Stockholms stadsbiblioteks näst största bibliotek. Det är ett så kallat fullskalebibliotek och omfattar även ett särskilt ungdomsbibliotek. Skolor och förskolor i Gamla stan kommer att från och med hösten 2013 att bjudas in till Medborgarplatsens biblioteks program- och gruppverksamhet.

I enlighet med ärendet ”Utveckling och upprustning av fastigheterna Stadsgården 1 och del av Södermalm 6:38, Stockholms stadsmuseum. Reviderat utredningsbeslut”, som har beslutats av Kulturnämnden 2013-03-11 och Fastighetsnämnden 2013-03-05, föreslås att en biblioteksverksamhet med Stockholmsprofil etableras i Södra stadshuset (Stadsmuseets byggnad).

Förvaltningens synpunkter

En viktig utgångspunkt är att samarbetet mellan Stockholms stadsbibliotek och Stockholms stadsmuseum ska leda till ett ökat kunskapsutbyte mellan verksamheterna och bidra till verksamhetsutveckling och därigenom öka kunskapen och engagemanget hos stockholmarna för sin stad.

Biblioteket vänder sig till alla åldrar, alla stockholmare och även till alla dem som besöker staden. Den centrala placeringen vid Slussen underlättar det spontana biblioteksbesöket då det är en plats där många stockholmare rör sig och passerar. Placeringen i Stockholms stadsmuseum gör att biblioteket fångar upp personer

som är intresserade av Stockholm, och beräknas även locka nya besökare till såväl biblioteket som museet.

I väntan på Stadsmuseets planerade ombyggnad där bibliotek och faktarum ges en egen entré direkt från torgnivå på Ryssgården föreslås att biblioteket ges en temporär placering i del av Faktarummets nuvarande lokaler från och med augusti 2013. Under denna tid arbetar bibliotekets och museets medarbetare tillsammans med användarna fram ett gemensamt verksamhetskoncept.

Folkbibliotek i Faktarummet från och med augusti 2013

Redan från och med augusti 2013 flyttar biblioteksverksamheten i Gamla stan till Stockholms stadsmuseums lokaler. Stockholms stadsbibliotek kan då erbjuda stadens biblioteksanvändare möjligheten att från kl 8.00 på vardagar och kl 11.00 på helger återlämna böcker vid en av stadens viktigaste kommunikationspunkter. Biblioteksverksamheten flyttar in i del av Faktarummet och kommer att erbjuda ett litet utlåningsbart stockholmsbestånd.

Faktarummet är idag museets forskarsal där besökaren kan få information om Stockholm, stadens historia, byggnader och befolkning. I Faktarummet är en omfattande samling stockholmsbilder och annat arkivmaterial samt ett referensbibliotek med stockholmslitteratur tillgängliga. I det nya Stockholmsbiblioteket i Faktarummet kan användarna även låna, återlämna och hämta reserverade böcker och media. Vi erbjuder några sittplatser för läsning och ihop med faktarummet ges möjlighet att använda befintliga studieplatser.

Då biblioteket delar informationsdisk med faktarumspersonalen och även har gemensam bemanning med faktarummet ser Stockholms stadsmuseum och Stockholms stadsbibliotek att man kan utöka öppettiderna vilket ger bättre service till medborgare som är intresserade av Stockholm.

Biblioteket kommer från och med hösten 2013 även erbjuda litterär programverksamhet i såväl i egen regi som i samarbete med personal från Stockholms stadsmuseum.

Stockholms barn och unga kommer att möta ett litet men spännande stockholmsbibliotek. Här erbjuds en bredd av barn- och ungdomsmedier, både skön- och facklitteratur, med fokus på Stockholm och Stockholms historia. Här finns även litteratur om hemmet, att flytta och att bo och leva i en stad. Bibliotekets profil omfattar också författare som lever och verkar i Stockholm. Biblioteket är fysiskt litet men förskolor och skolor kan även få hjälp med att plocka ihop bok- och temakassar att ta med sig hem till verksamheten. Det kommer att finnas möjlighet att kontakta biblioteket inför besöket på biblioteket

för att lämna specifika önskemål på urval och språk. Såväl barn- som vuxenbiblioteket kommer att kunna erbjuda ett mångspråksutbud.

Torget, Stadsmuseets verksamhet för barn 2-8 år, har ca 20 000 barnbesök per år och erbjuder bland annat berättarstund och sagoläsning på olika språk för de yngre besökarna. Denna verksamhet kan utvecklas i samarbete med Stadsbiblioteket, t.ex. med barnboksdepositioner, bokprat och barnbokskassar för utlån till förskole- och skolgrupper.

Folkbiblioteket på Stockholms stadsmuseum med ingång från Ryssgården

Förslaget är att det framtida biblioteket placeras ihop med Faktarummet i södra flygeln med direkt ingång och maximal tillgänglighet från Ryssgården. Genom den nya placeringen kan Stockholms stadsbibliotek erbjuda en utökad och förbättrad service då stockholmarna erbjuds möjligheten att återlämna och hämta reserverade böcker vid en av stadens viktigaste kommunikationsknutpunkter.

Verksamheten i det nya biblioteket bygger på nära samverkan mellan medarbetare inom Stockholms stadsbibliotek och Stockholms stadsmuseum. Samgåendet förstärker den gemensamma kompetensen och ger den stockholmsprofilerade biblioteksverksamheten ytterligare en dimension. De nätverk av kunniga och engagerade stockholmare, föreningar och institutioner, som båda avdelningarna för med sig kan ytterligare bidra till en angelägen verksamhet.

Stockholms stadsbibliotek kompletterar Stockholms stadsmuseum genom att tillföra ett bestånd av såväl fakta- som skönlitteratur för utlån. Referenslitteraturen som idag erbjuds i Faktarummet kommer bli tillgänglig även för biblioteksbesökarna. Det finns också förhoppningar om att hitta innovativa tekniska lösningar för hur respektive avdelnings databaser och annat digitalt material kan tillgängliggöras i det fysiska rummet.

Stockholms stadsbibliotek har lång erfarenhet av att erbjuda olika litterära program, t.ex. olika typer av temakvällar i samarbete med samverkansparter som läsare, förlag, bokhandlar och andra kulturinstitutioner. Detta kompletterar Stockholms stadsmuseums programverksamhet, utställningar, vandringar och guide turer. Bibliotekets personal kommer att bli delaktig i museets programplanering och programråd. Det finns också möjlighet att utveckla ett nära samarbete mellan museets övriga pedagoger och bibliotekets barnbibliotekarier.

Genom att biblioteket och museet personal kompletterar varandra möjliggörs ett ökat öppethållande.

Tidplan

Projektet beräknas vara genomfört till hösten 2014 med invigning samma höst. Nedan redovisas en överskådlig tidplan för projektet.

Genomförandebeslut	maj2013
Projektering ihop med Fastighetskontoret	maj/juni 2013
Etablering av temporär biblioteksverksamhet	augusti 2013
Byggstart Folkbiblioteket vid Ryssgården	våren 2014
Invigning	hösten 2014

Som en del i framtagandet och projekteringen av den nya placeringen och verksamheten av Stockholms stadsbibliotek i museet kommer dialog med användare och besökare att ske. Projektet samordnas med ombyggnaden av Stockholms stadsmuseum.

Ekonomiska förutsättningar

Samtliga kostnader täcks av de medel som kulturnämnden har erhållit inom ramen för bibliotek i rörelse. Till nedanstående beräkning ska läggas kapitalkostnader som följs av den planerade investeringen om 1 175 tkr. Givet att investeringen skrivs av på tio år så hamnar den årliga kapitalkostnaden i spannet 120-150 tkr. Projekteringen skall göras i samråd med Fastighetskontoret gällande etablering av en biblioteksverksamhet med Stockholmsprofil i Södra stadshuset.

Projektkostnader 2013

Engångskostnader

Teknik och datorer	150tkr
Verksamhetsutrustning	225 tkr
<u>Summa engångskostnader</u>	<u>375 tkr</u>

Investeringsutgifter

Inredning	100tkr
Utlåningsautomat	75 tkr
<u>Summa investeringsutgifter</u>	<u>175 tkr</u>

Projektkostnader 2014

Engångskostnader

Teknik och datorer	150tkr
--------------------	--------

Verksamhetsutrustning	400tkr
Projektledning, arkitekt, mm	600 tkr
<u>Summa engångskostnader</u>	<u>1 150 tkr</u>

Investeringsutgifter

Inredning	950 tkr
Media	50 tkr
<u>Summa investeringsutgifter</u>	<u>1 000 tkr</u>

Total genomförandekostnad **2 700 tkr**

Driftskalkyl

Folkbibliotek på Stockholms stadsmuseum (relaterat driftkostnader för Gamla stans bibliotek 2012)

	Folkbiblioteket i Gamla stan	Folkbibliotek i Faktarummet (temporär placering)	Folkbiblioteket i Stockholms stadsmuseum (vid Ryssgården)
Personal	576 000 ¹	520 000 ²	612 000 ³
Hyra inkl. el	83 000	156 000 ⁴	190 000 ⁵
Städ	30 000	30 000	30 000
Bevakning	5000	18 000	18 000
Övr. fastighet	49 000	30 000	49 000
Transporter*	11 000	22 000	22 000
Övr. drift	49 000	30 000	49 000

¹ Öppet tre dagar i veckan. Ca 1,2 heltidstjänst (dubbelbemanning).

² Öppet fem dagar i veckan varav en helgdag. En heltid samt extra bemanning vid barnverksamhet.

³ Öppet sex dagar i veckan varav två helgdagar. Ca 1,3 heltidstjänst inkl extra bemanning vid barnverksamhet

⁴ Ytberäkning

Hela kontorsdelen i Faktarummet 18 m²

Halva ytan i övriga Faktarummet 100 m²/2=50 m²

Del av hisshall och uppackningsrum 10 m²

Total yta för beräkning av lokalkostnad 78 m²

Kvadratmeter kostnad 2000 kr

⁵ Hyran baseras på ca 95 kvm som kan ändras utifrån- Utredningen gällande Utveckling och upprustning av fastigheterna Stadsgården 1 och delar av Södermalm 6:38, Stockholms stadsmuseum

S:a	803 000	806 000	970 000
-----	---------	---------	---------

*= Förbättrad tillgänglighet för utlån och återlämning.

Risker

De risker som i dagsläget bedöms som störst är följande:

Risker avseende tidplan och genomförande

- Eventuella förändringar gällande projektet – ”Utveckling och Upprustning av fastigheterna Stadsgården 1 och delar av Södermalm 6:38, Stockholms stadsmuseum” kan försena och förändra förutsättningarna gällande- Folkbiblioteket på Stockholms stadsmuseum.

Bilagor

1. Strukturplan för Stockholms stadsbibliotek 2012-2015 Dnr 1.1/1187/2012
2. §32 Protokollsutdrag Strukturplan för Stockholms stadsbibliotek, daterad 2012-03-22
3. Utveckling och Upprustning av fastigheterna Stadsgården 1 och delar av Södermalm 6:38, Stockholms stadsmuseum. Reviderat utredningsbeslut, KUF Dnr 4.2/1567/2012